

[Inici](#) / [Actualitat](#) / [Narrativa Gràfica](#)

Els reportatges o assaigs gràfics de Victoria Lomasko: 'L'última artista soviètica'

Traducció d'Arnau Barios

per Josep Ballester

Narrativa Gràfica

Dissabte, 24 de desembre de 2022 - 00:00h

◀ 5

Victoria Lomasko | Eleonora Faust

Si creus en el periodisme independent i en valencià, agermana't a La Veu. A més, ara podràs desgravar-te fins el 100% de la teua aportació. [Informa-te'n ací.](#)

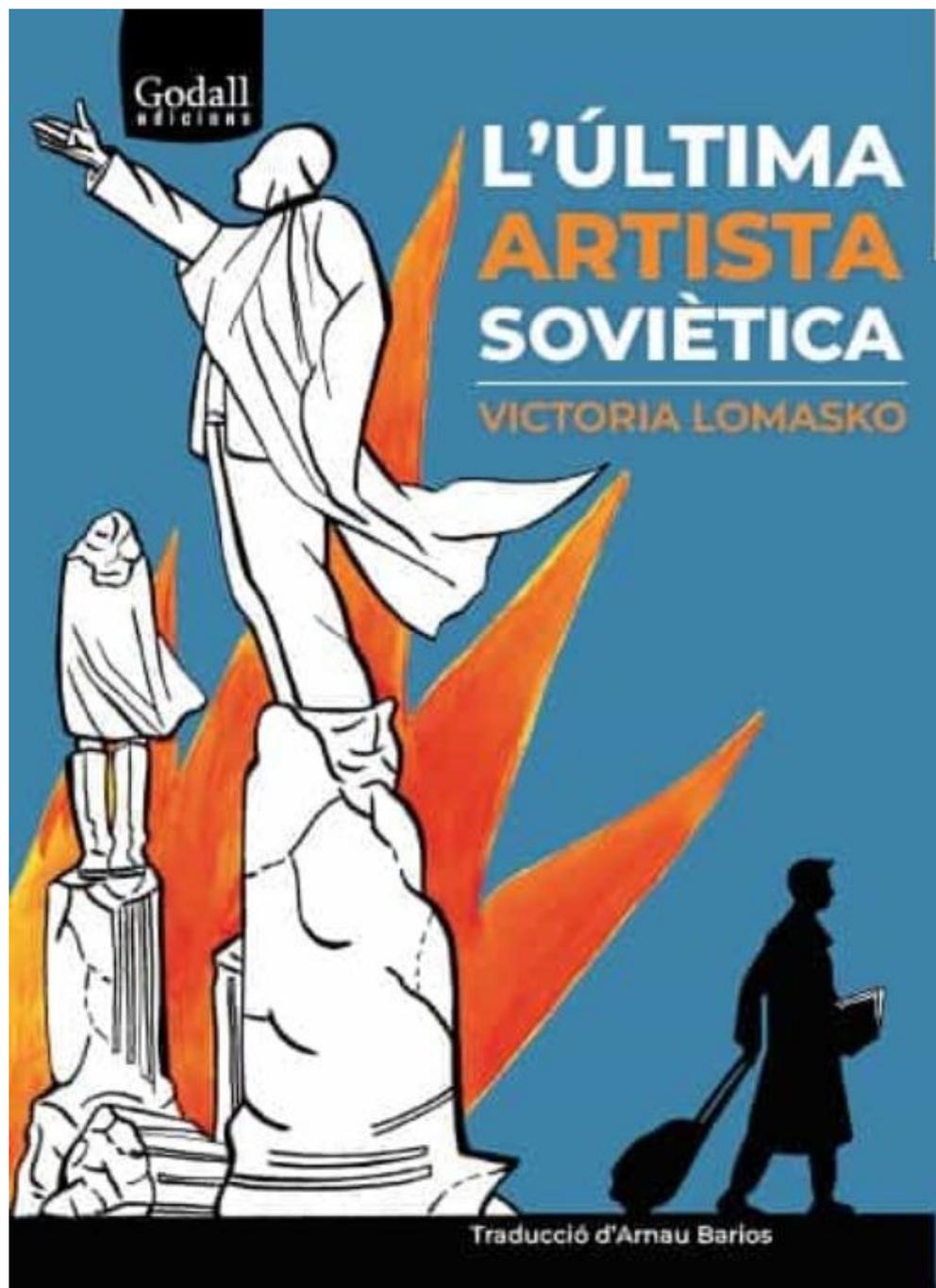
Recentment se li ha atorgat el Premi Veu Lliure del Pen Català 2022 al llibre *L'última artista soviètica* de Victoria Lomasko, una creadora amb una llarga trajectòria internacional. Ja abans havíem tingut l'oportunitat de llegir i de gaudir la seua primera obra traduïda al català, *Altres Rússies* (Godall, 2020) realitzada per Marta Nin. En els seus llibres explora, amb una òptica ben perspicaç i sense embuts, la societat russa contemporània, en especial tots aquells col·lectius més amagats, invisibilitzats i discriminats per l'oficialitat. Una alenada d'aire fresc dins d'una atmosfera resclosida i inquietant com és la Rússia que se'ns mostra de les darreres dècades.

Aquesta artista gràfica i escriptora, nascuda a Sérpukhov el 1978, ha fet del reportatge gràfic o periodisme il·lustrat la seua manera de retratar la realitat de Rússia i de les antigues repúbliques soviètiques. Amb dibuixos fets en directe i amb textos que els expliquen i els acompanyen, ens conta una història molt diferent d'aquella que podem copsar als mitjans de comunicació que són ben a prop del règim governamental. Lomasko es va graduar en arts gràfiques i disseny a la Universitat Estatal de Belles Arts de Moscou i ha realitzat exposicions en diferents indrets d'Europa. No ha deixat mai de col·laborar amb diferents ONGs, tant fent-los materials com impartint tallers, tant en

presons com en altres indrets on es barreja l'activisme, la solidaritat i l'art.

una societat que pateix i que protesta, millor dit que protestava, ara la situació s'hi ha acarnissat d'una manera brutal. Podem observar des d'activistes del moviment LGTBIQ+ als creients ortodoxos

El seu primer llibre publicat en català, *Altres Rússies*, no sols ens mostra, així mateix ens suggereix a voltes de forma subtil, d'altres, sense cap filtre, una societat que pateix i que protesta, millor dit que protestava, ara la situació s'hi ha acarnissat d'una manera brutal. Podem observar des d'activistes del moviment LGTBIQ+ als creients ortodoxos o les penúries dels treballadors immigrants o les vagues dels sindicats dels camioners, sense oblidar-se de la diversitat de situacions de penúria dels camperols fora de Moscou. Un quadre ben polièdric i gens oficial de la realitat. Aquest llibre va guanyar l'any 2018 el prestigiós premi *Pushkin House Best Book in Translation*, a la millor obra traduïda publicada en anglès.

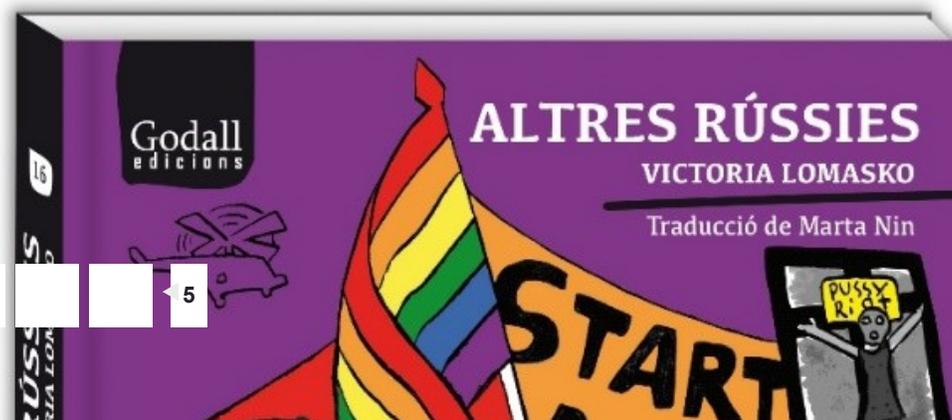
Godall (2022)

Ara fa uns mesos Godall Edicions ha publicat en primícia mundial i en català la primera edició de *L'última artista soviètica* (2022), amb traducció d'Arnau Barlos. En aquesta ocasió retrata la diversitat cultural i de tota mena de l'antic espai soviètic, negada i amb clars intents d'eliminació pel discurs oficial que defensa la russificació i l'opressió de les minories i d'algunes de les manifestacions multitudinàries en tota la geografia de l'antiga URSS. Un intent de documentar, però no ha estat possible, primer per la pandèmia i després per l'esclat de la guerra d'Ucraïna, de recórrer aquell vast espai exsoviètic. Sí que visita entre altres Armènia, Kirguizistan, Geòrgia o Ingúxia.

El llibre està estructurat en dues parts: en la primera Lomasko recull aquest itinerari per les exrepúbliques entre el 2014 i el 2017; la segona part es dirigeix directament a la lluita clandestina dels opositors al règim tant a Bielorrússia i a Rússia durant el temps de pandèmia. Un bon exemple és el judici contra les Pussy Riot. Per tant aquella feina artística de dibuixar allò que observa en directe s'ha transformat en fet subversiu. Naturalment s'ha hagut d'exiliar.

la tècnica tradicional del dibuix en directe i al moment que s'esdevé un fet que li interessa contar-nos. Aquella manera d'esbossar amb un traç ràpid i instantani que es va practicar durant el setge de Leningrad o als gulags

Intentar fer una definició de la tipologia textual o gènere que practica aquesta artista és realment complicat, encara que ella no li agrada que l'anomenen ni dibuixant ni il·lustradora, això per a començar. La mena d'obra que realitza sovint està a mitjan camí entre l'assaig gràfic més directe i el reportatge, que potser seria la nomenclatura on es pot sentir més còmoda i que millor enquadra en el treball que fa de manera quotidiana. De capítol a capítol ha crescut el text i la reflexió al voltant de l'art i d'allò que hi contempla amb ulls penetrants. Encara que amb més espai podríem intentar afinar molt millor la seua creació ben radical i trencant molts dels motles que tenim a l'ús. Ha recuperat, i li agrada reivindicar-ho, la tècnica tradicional del dibuix en directe i al moment que s'esdevé un fet que li interessa contar-nos. Aquella manera d'esbossar amb un traç ràpid i instantani que es va practicar durant el setge de Leningrad o als gulags. Fins i tot aquella manera que també va servir per a la propaganda soviètica, ara la transforma, la desconstrueix. Ja no és possible ser artista i soviètica. Sols entén l'art com un exercici cívic de contar el temps i el context en el qual li ha tocat viure. L'art com a dissidència.

TEATRE PRINCIPAL
DE VALÈNCIA
ABONAMENT (4
4 ESPECTACLES x 40€

Cal agrair l'aposta que ha fet Godall Edicions, primer amb la publicació d'*Altres Rússies* i ara, sent la primera traducció que s'ha publicat del rus, amb *L'última artista soviètica*.
Més llegides
Tot un encert ben radical.

1. Quaranta anys de 'Les nostres plantes', de Daniel Climent i Giner

2. **Essència poètica: 'La llum de les parpelles i La taula parada', de Vicent Torres**

3. **Parlem amb Juli Esteve de 'L'emigració valenciana als Estats Units i al Canadà: el somni americà contra el caciquisme i la fil·loxera'**

4. **'La Fundació', d'Isaac Asimov**

5. **Els més venuts a Llibreria Les Voltes, Girona**

Últimes notícies

Jordi Cabré retrata el viatge iniciàtic d'un home que es veu obligat a renàixer a «Hi ha algú altre»

Fàtima Ponsdomènech guanya el 42é Premi Enric Valor de Narrativa Juvenil

'Com vas perdre el braç, Balchowsky?', de Toni Orensanz: un gran reportatge més enllà del periodisme

Parlem amb Juli Esteve de 'L'emigració valenciana als Estats Units i al Canadà: el somni americà contra el caciquisme i la fil·loxera'

Quaranta anys de 'Les nostres plantes', de Daniel Climent i Giner

---

Segueix-nos

Suscripció al butlletí

Adreça electrònica

He llegit i accepto la **Política de Privacitat**

ENTITATS PATROCINADORES DE

LA VEU | **V** | dels llibres

VNIVERSITAT
ID VALÈNCIA

amic
ficcions

DIARI **LA VEU**
DEL PAÍS VALENCIÀ

LLICÈNCIA:

AUDIÈNCIA:

Edita

Jordi *de* Sant Jordi
fundació

MEMBRE DE:

associació
de mitjans
d'informació
i comunicació

amic
valencians

AMB EL SUPORT DE:

AMB EL SUPORT DEL:

MINISTERIO
DE CULTURA
Y DEPORTE

AMB EL SUPORT DE:

Generalitat
de Catalunya
Departament
de la Presidència

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

SEMPRE TEUA

Un mitjà del

La teua llengua

10
Anys

En col·laboració amb el Ministeri de Cultura i Esport

[Qui som](#) [Contacte](#) [Avís legal](#)

